

PROTOCOL "SAMENWERKING SCHEIDSRECHTER(SR) EN ASSISTENT-SCHEIDSRECHTER (ASR)"

Inleiding

In dit bijgewerkte protocol zijn de nieuwste richtlijnen van FIFA, UEFA en KNVB verwerkt. Op een aantal onderdelen is er afwijking t.o.v. de internationale instructies, reden is dat wij van mening zijn dat onze richtlijnen op die punten beter functioneren. De ASR van deze tijd toont moed en neemt initiatief, maar kent ook zijn plaats in het team. Dit protocol is bedoeld om de samenwerking te uniformeren en te perfectioneren.

De SR moet niet alleen aan het vlagsignaal (recht omhoog of wapperen) of ondersteunend piepsignaal kunnen zien wat de ASR heeft geconstateerd, maar ook aan zijn lichaamshouding (bijv. aangeven hoekschop, doelschop, strafschop) en zijn loopacties (bijv. na gescoord doelpunt, aangeven overtreding binnen of buiten 16m etc).

Vlagsignalen moeten resoluut, duidelijk waarneembaar en adviserend zijn. Discrete hand- en/of armgebaren kunnen voor de SR een belangrijke extra steun zijn. Daarnaast geldt het advies aan de ASR de vlag zoveel mogelijk aan de speelveldzijde vast te houden, zodat de vlag voor de SR altijd zichtbaar is. Echter, het allerbelangrijkste is de juistheid van het advies of om het populair te zeggen "Goed gaat voor mooi"!

Voor aanvang in kleedkamer

- verplicht afspraken maken met SR;
- controle op werking van de piepvlaggen.

Spelerwisselingen en terugkeer geblesseerde spelers

- de spelerswissel aangeven door middel van het voorgeschreven vlagsignaal van de eerste ASR; ASR blijft op zijn positie;
- **het is wenselijk dat** voornoemd signaal door de tweede ASR **wordt overgenomen. In specifieke situaties kan ASR2 ook het initiatief nemen.**
- bij meer dan 1 wissel komt de ASR naar de 4e official ter ondersteuning;
- aandacht trekken van de SR, indien een behandelde speler wil terugkeren in het **speelveld**;

Uitrusting van de spelers

- de SR erop attenderen, indien de uitrusting tot verwarring kan leiden;
- noppencontrole uitvoeren;
- controle uitvoeren op het dragen van scheenbeschermers, slidingbroeken en sieraden.

De duur van de wedstrijd

- tijd "meeklokken";
- er op attent zijn, dat de SR tijdig aan de 4e official de extra speeltijd aangeeft, anders met piepsignaal hier op attenderen.

Het begin en de hervatting van het spel

- na gezamenlijk betreden van het speelveld en voorafgaande aan de toss, "handjes schudden";
- vervolgens de nettencontrole (geen reclame, logo's, camera's);
- vervolgens opstellen ter hoogte van de voorlaatste verdediger;
- laatste controle op werking van de piepvlaggen na signaal SR.

De inworp

- langs gehele zijlijn onmiddellijk de richting aangeven;
- bij twijfel vlag omhoog in de hand van de richting waar men denkt dat de **inworp** naar toe moet;
- discreet **handgebaar** bij "net niet situaties";
- de SR en ASR letten op correcte uitvoering van de inworp;
- de ASR kan de plaats aangeven waar de inworp dient te worden genomen door te blijven staan op de plaats waar de bal het speelveld verliet; **ASR gaat niet voor de speler die inwerpt staan.**
- in het algemeen: oogcontact houden en seconde bedenktijd nemen.

Doelpunt

- de ASR **staat** op de doellijn en de SR **is** niet in de positie om **zelf** doelpunt te constateren:
 - vlag korte duur rechtstandig omhoog en piepen en vervolgens naar het midden wijzen;
 - korte duur op de doellijn blijven staan ter demonstratie van de goede positie;
 - vervolgens, zonder te vlaggen, *rustige looppas* in de richting van de middenlijn lopen;
- de SR kent doelpunt toe: de ASR gaat onmiddellijk naar positie "halfweg".
- bij geen doelpunt: vlag langs het lichaam houden en eventueel discreet **gebaar**;
- **bij de loopactie naar de positie "halfweg" houdt de ASR zijn zicht op het speelveld om eventuele onregelmatigheden (shirt over het hoofd, opstootje e.d.) te kunnen waarnemen.**

Buitenspel

- bij strafbaar buitenspel vlag rechtstandig omhoog: na fluitsignaal plaats op voorgeschreven wijze aangeven. De ASR blijft staan ter hoogte van de plaats waar de spelhervatting genomen moet worden en kiest weer positie zodra de bal op de juiste plek ligt;
- bij voordeelregel (ook zelf meenemen in advies) oogcontact: signaal van doorspelen van de SR;
- de SR en de ASR op één lijn: fluiten en vlaggen (niet denken dat de ander wel actie zal ondernemen);
- indien de SR duidelijk aangeeft dat hij door laat spelen bij vlagsignaal (bijv. bal komt van verdediger of er is geen sprake van buitenspel): onmiddellijk de vlag naar beneden;
- bij schoten uit de tweede lijn: alleen vlaggen indien de doelverdediger in zijn spel wordt beïnvloed; neem seconde bedenktijd, let op reactie SR. De SR moet zich realiseren dat de ASR niet altijd de juiste diepte kan inschatten en dat hij in deze gevallen ook zelf zijn verantwoording moet nemen;
- indien de SR vlagsignaal niet ziet of piep niet hoort en er volgt geen gevaarlijke situatie: vlag naar beneden;

De vrije schoppen

- actief meedoen, maar met een zekere terughoudendheid is het motto voor de ASR bij het aangeven van vrije schoppen;
- overtredingen binnen het eigen werkveld, niet zichtbaar voor de SR, moeten gesignaleerd worden. Overtredingen buiten het eigen **werkgebied (tot lijn van het strafschoopgebied)** moeten alleen worden gesignaleerd, indien de SR om advies vraagt of als het buiten het waarnemingsgebied van de SR valt. **Het werkgebied van de ASR wordt groter naarmate de SR zich verder van de situatie bevindt.** Piepen en niet vlaggen is daarbij het eerste communicatiemiddel;
- o.a. bij pittige overtredingen, bij beslissingen waar veel reactie van spelers/publiek te verwachten is en bij "moeilijke" periodes in wedstrijden moet ondersteunend gevlagd worden;
- in de nabijheid van de ASR: vlagsignaal (wapperen) + richting en piepen (niet overdrijven met handen; nooit **te** dwingend);
- alleen in of onmiddellijk na het fluitsignaal, indien het in de nabijheid is en het de beslissing van de SR versterkt: vlagsignaal (wapperen) en richting aangeven, niet piepen;
- bij "zekere" rode kaart en cruciale situaties buiten het waarnemingsgebied van de SR moet de ASR zijn verantwoordelijkheid nemen: **(blijven) vlaggen en (blijven) piepen**;
- bij het constateren van overtredingen moet de ASR rekening houden dat een mogelijke (duidelijke) voordeelregel die kan optreden. Ook hier geldt even wachten is beter dan direct te vlaggen;
- bij voordeelregel toepassing door de SR moet ASR zijn vlag onmiddellijk naar beneden doen;
- de 9.15 meter afstand binnen het werkgebied van de ASR: indien noodzakelijk spelers verbaal afstand aangeven. Het speelveld niet betreden, tenzij daar aanleiding voor is;
- de SR behoudt vanuit zijn eindverantwoordelijkheid te allen tijde de bevoegdheid een advies van een ASR niet over te nemen.
- Opstelling bij vrije schoppen met een muur: voorlaatste verdediger, tenzij de SR in uitzonderlijke gevallen anders aangeeft.

De strafschop

- de eerste **en uiteindelijke** verantwoordelijkheid ligt bij de SR;
- ingrijpen door de ASR uitsluitend onder bijzondere omstandigheden en indien de SR op grote afstand staat, zich in een verkeerde positie bevindt of nadrukkelijk om advies van de ASR vraagt. In al deze gevallen is piepen het eerste contactmiddel;
- overtredingen buiten / binnen het strafschopgebied:
buiten: blijven staan c.q. teruglopen naar het verlengde van de zestienmeterlijn;
binnen: doorlopen naar de hoekvlaggenstok (niet dwingend) en gelijktijdig piepen;
- als de ASR ervan overtuigd is, dat de SR een strafschop dient toe te kennen en de SR legt de bal buiten het strafschopgebied, dan dient de ASR door te lopen en te piepen;
- als de ASR ervan overtuigd is, dat de SR ten onrechte een strafschop heeft toegekend omdat de overtreding buiten het strafschopgebied *heeft plaatsgevonden*, dan dient de ASR te blijven staan en te piepen;
- het oordeel van de SR is te allen tijde doorslaggevend;
- de positie van de ASR bij een strafschop is op het snijpunt van de doellijn en de lijn van het strafschopgebied;
- de SR is verantwoordelijk voor een juiste uitvoering van de strafschop (incl. bewegen keeper en inlopen spelers);
- de ASR op de doellijn dient in twijfelgeval aan te geven of de bal geheel en al over de doellijn is gegaan door vlag korte duur rechtstandig omhoog te houden, te piepen en vervolgens naar het midden wijzen; **korte duur op de doellijn blijven staan ter demonstratie van de goede positie**; vervolgens, zonder te vlaggen, rustige looppas in de richting van de middenlijn lopen.
- de SR is verantwoordelijk voor een juiste uitvoering van de strafschop (incl. bewegen doelverdediger)

Strafschoppenserie

- taken van de ASR bij een strafschoppenserie: **lijnbewaking** op de doellijn resp. controle van de spelers in de middencirkel;
- de positie van de ASR bij een strafschoppenserie is op het snijpunt van de doellijn en de lijn van het doelgebied;
- **de positie van de ASR in de middencirkel is zodanig dat hij zicht heeft op alle spelers.**

De doelschop

- bal over de doellijn nabij de ASR: vlag rechtstandig omhoog en onmiddellijk naar het doel wijzen, positie in nabijheid hoekvlag, zodat SR ook aan lichaamstaal/positie kan zien, dat er een doelschop wordt gegeven;
- bij schot van grote afstand mag signaal voor doelschop worden gegeven ter hoogte van 5-meter lijn;
- bal over de doellijn in de diagonaal van de SR: vlag rechtstandig omhoog; SR geeft doelschop aan; daarna wijzen naar het doel;
- ASR dient aandacht te schenken aan het correct nemen van de doelschop; **Prioriteit heeft echter buitenspel en de ASR dient tijdig zijn positie ter beoordeling van buitenspel te hebben ingenomen.**

De uittrap van de doelverdediger

- de doelverdediger overschrijdt met de bal in zijn handen de lijn van het strafschopgebied; alleen ingrijpen door de ASR in overduidelijke situaties (bij 'millimeterwerk' roepen naar de doelverdediger);
- dringend advies: eerst trachten verbaal contact te maken met doelverdediger, eventueel in pauze SR hierop attenderen;
- ASR dient aandacht te schenken aan het correct uittrappen; **Prioriteit heeft echter buitenspel en de ASR dient tijdig zijn positie ter beoordeling van buitenspel te hebben ingenomen.**

De hoekschop

- bal over de doellijn nabij de ASR: vlag rechtstandig omhoog en onmiddellijk naar de kwartcirkel wijzen na **een** pas teruggelopen te zijn van **de** kwartcirkel, zodat SR ook aan lichaamstaal/positie kan zien, dat er een hoekschop wordt gegeven;

- bal over de doellijn in de diagonaal van de SR: vlagsignaal rechtstandig omhoog; SR geeft hoekschop aan; daarna wijzend naar de kwartcirkel;
- bij twijfel: doelschop;
- bewaking 9.15 meter;
- controleren of de bal goed ligt;
- opstelling is achter de hoekvlag.

Overleg tijdens wedstrijd

- bij overleg tussen de SR en een ASR aan de zijlijn richten beiden zich met het gezicht naar het speelveld op de zijlijn, hierbij geen spelers toelaten;
- bij overleg wordt alleen kort gesproken en geen hand- of andersoortige gebaren gemaakt;
- de SR laat het spel pas hervatten nadat de ASR zijn positie heeft ingenomen.

Opstootjes

- ASR komt niet nodeloos het speelveld in;
- indien daar aanleiding toe is, bijv. bij massale opstootjes, begeeft ASR zich richting het opstootje en neemt een positie in waarbij hij optimaal kan waarnemen;
- ASR komt niet aan spelers of andere betrokkenen bij het opstootje.
- **Alvorens het spel te hervatten vindt er nog visuele afstemming plaats tussen SR en ASR.**

Verlaten speelveld

- na eerste en tweede helft wacht de 4e official bij tunnel; beide ASR gaan richting de SR en verlaten gezamenlijk het speelveld. In uitzonderlijke gevallen kan hiervan in het belang van de situatie worden afgeweken.

Diversen

- bij gele kaarten altijd meeschrijven;
- in pauze gele kaarten checken met SR;
- bij rode kaarten niet meeschrijven, maar blijven observeren;
- bij (tijdelijke) staking dient de ASR direct te noteren de minuut van onderbreking, de plaats en de wijze waarop **de** spelhervatting moet plaatsvinden
- Gebruik piepsignaal:
 - **vooral** bij situaties op eigen speelhelft
 - **langs de gehele eigen zijlijn voor aangeven ingooi**
 - in geval van aandacht vragen van de SR
 - TERUGHOUDEND: op moment dat bal in of nabij strafschopgebied van de andere speelhelft is, aangezien dit tot miscommunicatie kan leiden en de SR zich in eerste instantie altijd zal richten op de ASR in die speelhelft.